

Aanvullend aansluitoffensief netcongestie kleinverbruik (bv woningbouw en MKB)

Tanja de Jonge duo-voorzitter themagroep Duurzaamheid en wethouder Dordrecht

Annemieke Traag duo-voorzitter themagroep Duurzaamheid en wethouder Hengelo

In februari heeft minister van KGG een [aansluitoffensief voor netcongestie](#) met 8 'doorbraken' gepresenteerd. Dit ging enkel over grootverbruik bedrijven op de wachtlijst voor een aansluiting. Hierbij presenteert het G40-stedennetwerk een aanvulling op het 'Aansluitoffensief', zodat woningbouw, collectieve woonvormen, onderwijshuisvesting en MKB toegang houden tot het elektriciteitsnet.

We hopen dat deze zaken snel opgepakt worden, gezien de urgentie van de situatie.

Acute actie nodig

Per 1 juli 2026 komen kleinverbruikers als nieuwbouwwoningen, voorzieningen en Midden- en Kleinbedrijven (MKB) niet meer automatisch in aanmerking voor een netaansluiting. De wachttijd kan in veel gebieden oplopen tot medio het volgende decennium.

Net als grote bedrijven komen aanvragen voor woningbouw op de wachtlijst. Anders dan grote bedrijven hebben woningbouw en MKB nauwelijks opties om van de wachtlijst af te komen. De Kamer heeft goede moties ingediend ([motie 29023-608 van Grinwis en Flach over oplossingen voor knelpunten netbewuste nieuwbouw](#) en [motie 29023-618 Klos over maximaal ontwikkelen flexibiliteitsopties voor kleinverbruikers](#)).

Voor nu direct is het van belang dat de bouw van woningen, maatschappelijke voorzieningen en MKB door kan door meer lokale koppeling van invoeding en afname, in lijn met deze moties. Hieronder wat daarvoor per direct nodig is én kan.

"Eerder op de wachtlijst"

1. Woningbouw kan tot 1 juli pas na een 'huisnummerbesluit' een aanvraag indienen voor een netaansluiting. Eerder aanvragen kan theoretisch wel [via de netcode](#), maar dit proces is nog niet volledig uitgewerkt en wordt i nog niet gefaciliteerd. . Voor projecten is er tot die tijd onzekerheid en dito kosten van jaren van ontwikkeling, zonder duidelijkheid.
Acties Staatssecretaris:
 - i. Maak eerder aanvragen voor woningbouw mogelijk om alle plannen in één, zoals opgenomen in de '*Landelijke Monitor Voortgang Woningbouw*' *eenmalig op de wachtlijst te plaatsen bij netbeheerders*.

"Van de wachtlijst af"

Ook in gebieden met geen 24/7 ruimte op het net, moet én kan de ontwikkeling van wijken doorgaan, met nieuwe aansluitingen. Netpositieve bouw is dan het antwoord. Dit is technisch goed mogelijk, door bijvoorbeeld een collectieve warmtevoorziening met warmtebuffering in plaats van warmtepompen. En door in de wijk eigen elektriciteitsopslag en opwek te plaatsen, waardoor op momenten met een hoge netbelasting op verzoek van de netbeheerder in de eigen stroomvoorziening kan voorzien. Én mogelijk zelfs het regionale net kan ontlasten door gericht in te voeden of af te nemen. Hiervoor is het volgende nodig:

2. Groepstransportovereenkomst voor wijken

Oplossingen die een laag en soms positief netgebruik binnen de wijk naar de netbeheerder te kunnen garanderen, vereisen een groepscontract voor de wijk. Door het net slim te gebruiken door lokale opwek van energie te combineren met verbruik en opslag in de directe omgeving gecombineerd met netbewuste nieuwbouw principes, collectieve warmtevoorzieningen en elektrisch laden te combineren achter één aansluiting passen er veel meer huizen op dezelfde kabel. Dat leidt tot structureel lagere netkosten, omdat de netkosten over een groter aantal aansluitingen wordt verdeeld. In IJsselstein worden 560 woningen op innovatieve wijze gerealiseerd, ondanks netcongestie. Woningen, MKB en onlosmakelijke voorzieningen moeten daarvoor samen een [groepstransportovereenkomst \(GTO\) kunnen sluiten met de netbeheerder](#). Dit is nu enkel voorbehouden aan grotere bedrijven.

Acties Staatssecretaris:

- i. In overleg met ACM: aanpassen Netcode Elektriciteit omtrent GTO
- ii. In overleg met regionale netbeheerders: experimenten toelaten (zoals eerder de wijk Merwedekanaal in Utrecht en op Scheveningen).

3. Non-firm aansluiten van kleinverbruikers (parttime transportcapaciteit)

De mogelijkheid moet gecreëerd worden om in gebieden met netcongestie, ook kleinverbruik onder een groepscontract met een niet-gegarandeerde (non-firm) aansluiting te realiseren en tegen een fors gereduceerd nettatarief. Naar het voorbeeld van de optie van TijdsDuurgebonden Transport Recht (TDTR) dat nu enkel beschikbaar is voor grote bedrijven op het HS-net.

Acties Staatssecretaris:

- i. In overleg met ACM : aanpassen netcode omtrent alternatieve transportrechten voor kleinverbruikers onder een groepscontract
- ii. In overleg met regionale netbeheerders: reeds experimenten toelaten.

4. Status congestieverzachter

Een wijk die zo gerealiseerd wordt én in staat is om op de momenten van een overbelast net, terug te schakelen in stroomafname of zelfs stroom aan het net te leveren, zou als groep de status van congestieverzachter moeten krijgen, in het ACM-prioriteringskader. En zo de hoogste prioriteit voor een aansluiting moeten krijgen.

Acties Staatssecretaris:

- i. In overleg met regionale netbeheerders zorgen voor status congestieverzachter zonder drempelwaarde

5. Vergoedingen vanuit netbeheer

Netbewuste nieuwbouw en netpositieve wijken komen met meerkosten. De woningbouw moet wel betaalbaar blijven, zeker gezien het belang van voldoende sociale huur. Grootverbruikers kunnen nu in het kader van congestiemanagement vergoedingen krijgen door op momenten met een hoge netbelasting hun netgebruik terug te schakelen (CapaciteitsBeperkingsContract – CBC) of door netcongestie zelfs te verlichten (CapaciteitsSturingsContract-CSC). Ook woonwijken moeten deze vergoedingen kunnen krijgen. Ook buiten netbeheer is financiering van de meerkosten nodig, om woningbouw betaalbaar te houden.

Acties Staatssecretaris:

- i. In overleg met ACM aanpassen codebesluit voor het deel CBC en het codebesluit voor het deel CSC voor ook kleinverbruik onder een groepscontract.
- ii. Vanuit het Rijk in vergoedingen voorzien voor de meerkosten bij nieuwbouwprojecten ten behoeve van netcongestie. Hierbij kan naast een rijkssubsidie gedacht worden aan een 0-BTW tarief op netbewuste woningen.